

Петро Савіцький

В ногу із Свістю



Савіцький Петро

В ногу із совістю

Збірка поезій

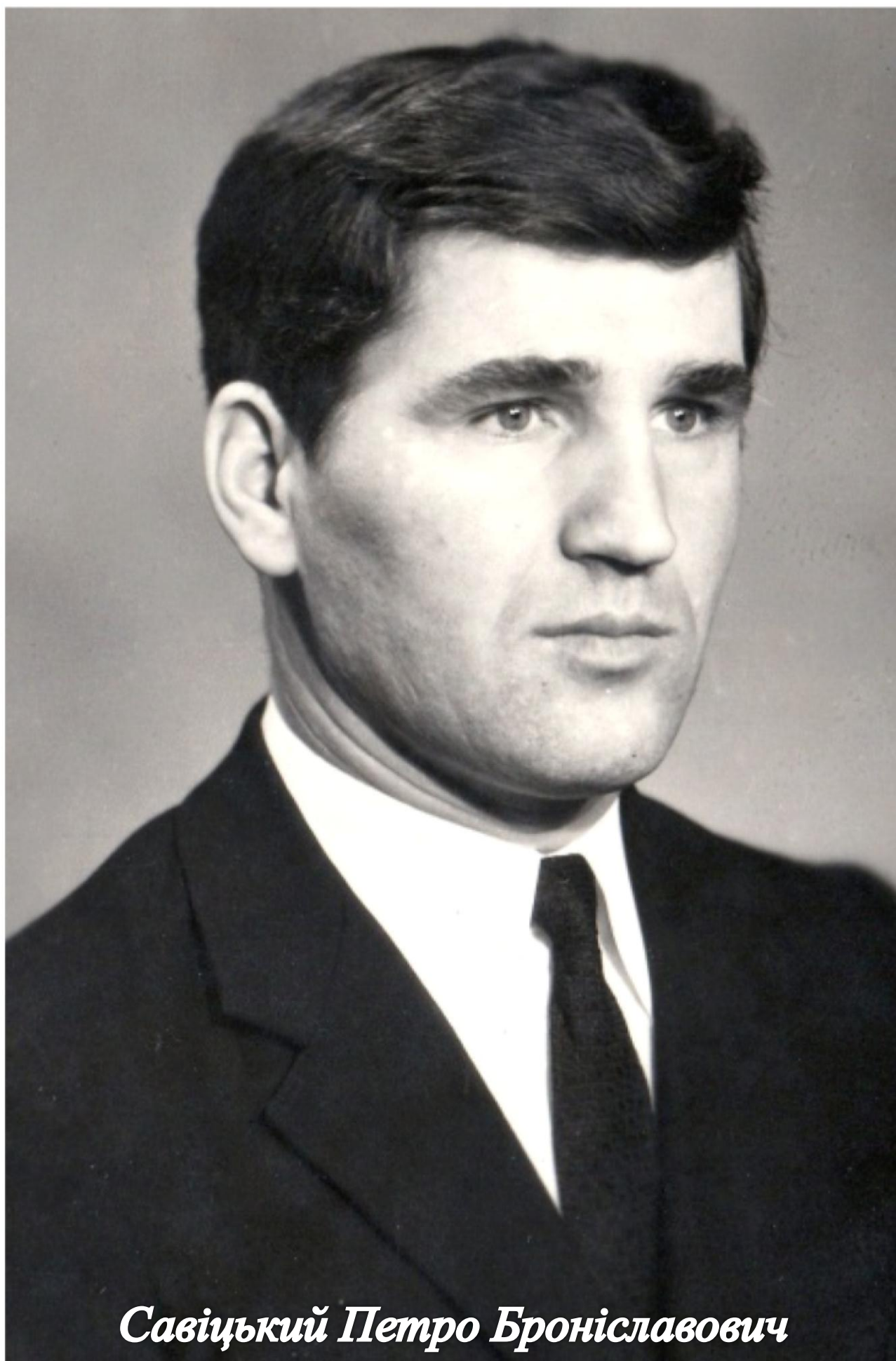
Ярмолинці
2017 р.

Савіцький П.Б.

В ногу з совістю:збірка віршів/П.Б.Савіцький.-Ярмолинці,Ярмолинецька ЦБС,
2017.- 44 с.:ілюстр.

Збірка містить поетичні твори Петра Савіцького,які стали віддзеркаленням його сутності: тут і любов до рідної землі, турбота за майбутнє держави,роздуми над світосприйняттям та інші. З гумором автор змальовує українську ментальність,яка в нього звучить гордо і з любов'ю до всього українського.

Упорядник та редактор: Гуменюк К.
Комп'ютерний набір:Ануфрієва І.
Відповідальна за випуск: Слободян О.



Савіцький Петро Броніславович

*Душа на розум мій впливає
А ручка в зошит викладає
Думки. А в зошиті слова,
Це Божий дар- людські слова.
Якщо їх буде хтось читати
Чи буде в нього відзвук їм?
Як автор, хочу про це знати,
Бажаю, прагну серцем всім*

Ще один голос долучився до широкої ріки різноголосся подільських літераторів. Долучився, бринить, проситься у серце й душу тих, кому як і автору болять все рідне, українське. Він роздумує над сенсом життя, веде безкомпромісну боротьбу за ідеали людяності, утверджує високі моральні цінності. В збірку увійшли доробки різних років: тут і перші юнацькі спроби пера, і роздуми загартованого життєвим досвідом чоловіка, оспівування образу жінки-матері і спогади про кохання, тут роздуми про долю України та біль за втраченим та безповоротним. Адже людина, що яка виливає свої думки і прагнення на аркуш, ніби оголює свою душу.

Савіцький Петро Броніславович народився в селі на Вінничині. Навчався в лісотехнічному технікумі на Буковині, працював техніком-лісоводом на Волині, військову службу проходив на Слобожанщині. Ще з шкільних років його цікавила історія України. Вже підручники з літератури викликали ряд запитань. Чому всі відомі українські поети, письменники обов'язково вчилися у російських поетів та письменників але ніколи не навпаки? Дратувало відношення до української мови, як якоїсь недолугої, малорозвиненої. Чому після сотень років воєн з різними супротивниками нам не вдалось створити свою незалежну державу? Хоча сусідні нації, менші кількісно і територіально свою державу мали. Оця, якась меншовартісність українства, наш так званий хутірський менталітет постійно викликав спротив.

Висловлювати свої роздуми про Україну, свій біль про наше злиденне життя за допомогою віршів та оповідань почав ще в студентські роки. Писав здебільшого для себе, розуміючи, що для серйозного заняття літературою потрібні більш глибокі знання. Але думки пливли, формувались в строфи, в рядки. Результатом цих роздумів і стала збірка під загальною назвою “**В ногу з совістю.**”

Апрельской ночью ветряной,
Июльской теплой, грозовой,
Ноябрьской сырой и унылой,
Февральской стужей огневой
Пост охраняет часовой.

* * *

Пробежали нелегкие годы службы,
Мы разъедемся, друг, кто куда
Забудется много, но солдатская дружба
Будет в памяти каждого жить навсегда.

* * *

Э-эх, запомнятся нам бани
За солдатских три года.
Ночь. Зима. Подъемы рано.
Холоднющая вода.
С мойки чешешь по паркету,
Словно новая ракета!
Тело все в гусиной коже.
Рад, что мылся? Н-н-не похоже!
1965-1966г.

* * *

Эти тетрадки в линейку и клеточку
Я как зеницу глаз берегу.
С ними и прошлое и настоящее,
С ними мечты и надежды делю.
Они незаметны, со мною повсюду,
Как одежду с собой я везде их ношу.
Им можно доверить тайну любую,
И все, что волнует меня, я пишу.
Жизнь-это школа, я в ней ученик,
Она меня учит всему понемногу,
Ее лекций веду постоянный дневник,
Дневник-мой товарищ, шагающий в ногу.
1967г.

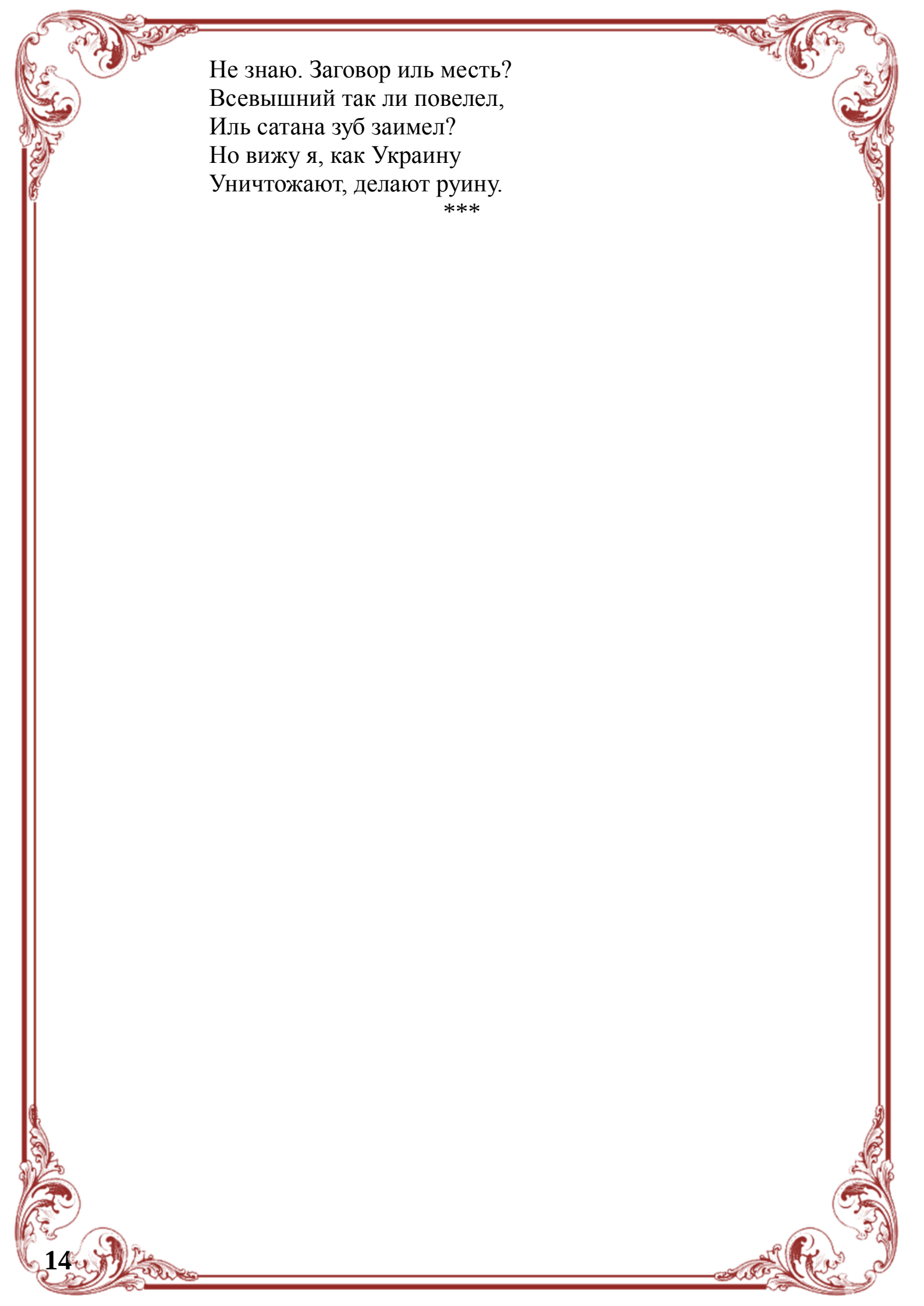
Я хочу віднайти такі слова,
Щоби запали в серце й душу,
Щоб ними карбувалась голова.
Стосується усіх! Казати мушу!
Я про наш край, де ми живем,
Про Україну, нашу батьківщину,
Охоплену розбратом і війни вогнем,
Засіяну брехнею до загибелі.
За сотні літ, це третій раз
Нам дано шанс створить державу,
Без крові, мирно, без образ,
Робить лиш з розумом все, здраво..
Хоча для цього все було:
Земля, ліси, трудящі люди,
Заводи, фабрики, село,
Нормальний клімат теж повсюди.
Живи, працуй з усім добром,
Ще й Шебелінку з газом мали.
Могли б послать кудись Газпром,
Якби Москві все не отдали.
Державі двадцять з лишком літ.
А як живемо? Не горюєм?
Будуєм свій щасливий світ?
Та ні!!! Війна, бардак, бідуєм...
Сміття в нас гори? Не біда!
Землі в держави ще багато...
В річках помії, не вода?
З підземних течій будем брати.
Що молодь їде за кордон?
В нас ні роботи, ні зарплати...
Нехай! Не буде перепон
Від активістів й добробатів.
Якщо народ не схаменеться,
Не змінить владу всю як слід,
То Україна розпадеться,
Загине нація як рід.
Ми українці цінимо свободу,
Як нація і кожен зокрема,
За неї стільки згинуло народу,
А щастя для людей не було і нема

У Києві Майдан, зима, протистояння.
Десятки тисяч громадян
Стоять і днем , і в ніч, одне усіх бажання:
Прогнать од влад бандитський клан.
Стоять за правду, гідність, за свободу,
Супроти підлості, брехні, злиденного життя.
Прості герої нашого народу
І б'ються в унісон набатом їх серця.
Протест був мирний і без зброї,
Хоч барикади виростали навкруги.
Кияни ще не бачили такої:
Протестувальники і "Беркут"-рідні, вороги.
Бандитський клан зробив нас ворогами,
Народ поділено на своїх і чужих:
Свої при владі, а чужі ми з вами,
Ми-бідні, а вони в палацах золотих.
Все корумповано, пронизане брехнею,
Хабарництво засіялось від низу до верхів.
Змарніла Україна розрухою тією
І цінностей моральних вогник ледь горів.
Майдан бажав все мирно заладнати,
Без арештів і крові згоди досягти.
Але хтось дав команду снайперам: "Стріляти!",
І сотні ранених і вбитих Києвом лягли.
Ці сотні жертв народ лиш згуртувало,
Весь світ піднявся нам у співчутті.
Бандитську владу спротив налякало,
Розбіглися, покинувши палаци золоті.
Росія з Путіним, як вовк зреагувала
І в Україні зразу ж захопила Крим:
"Нема там наших військ!"-безсоромно брехала.
Брехала всім, Москва -це ж третій Рим
2014р.



Зима ко мне пришла, и голову белила,
Мороз прожитых лет морщины рисовал,
На старость о былом, судьба определила,
Границ воспоминаний в памяти овал.
Я в нем храню все то, что жито-пережито,
Событий разных след, места, где побывал,
Что помнится еще, а что уже забыто,
Где иней старости извилины сковал.
Но были весны, весны были,
Цвели сады и пели соловьи.
Мы были молоды и девушек любили,
И чувства полнились, как водами ручьи.
За весной лето- зрелость наступила.
Мы семьи создали и родили детей,
Пыл приугас, «бытуха» закрутила,
Работа, стройка, дефицит «грошей».
За летом-осень золотом пылила,
Дарами наполняя сад и огород.
В отцов и матерей виски посеребрила,
И нянчим внуков мы, так продолжая род.
Жизнь прожита,наверно,не напрасно:
Посажен сад,построен дом и в нем моя семья.
Но старость принесла болячек хор опасный
И растворится в нем мое земное-Я.

Живу в стране большой, богатой,
Где для хорошей жизни все дано.
Но власть мы выбрали горбатой:
Не власть людям: одноНО-НО!
Народ все терпит и страдает.
Так много лет заведено.
Власть врет, ворует, угрожает:
Была НО-НО и есть НО-НО!
Беру историю, читаю,
Как на Руси было давно,
И с сожаленьем понимаю,
Что и в веках так суждено.
Варяги Русью помыкали,
Потом татары истребляли,
В Речь Посполитой шкуры драли,
Затем России всех отдали,
Нас немцы дважды воевали,
И убивали... убивали...
...Столетия войны, кровь, раздор!
Да! Плюс еще Голодомор:
Чуть генофонд не потеряли!
Потом Чернобыль нас накрыл-
И генофонд опять поплыл!
При этом власть опять пугала,
Да все последствия скрывала.
Мол вы, народ, не верьте слухам:
Не страшен стронций людям, мухам,
Ведь птицы, твари все живут,
Хотя когда-нибудь умрут.
Вот так живем и хлеб жуем-
Кто дома, кто по заграницам.
На олигархов жилы рвем.
И негодяев в разных лицах.
Ведь честных, умных нам не надо,
А стаю хищников в награду
Бери, народ, корми, пои,
Все эти хищники твои!
...Задумка чья-то, где-то есть
Как украинцев извести,
А землю всю приобрести.



Не знаю. Заговор иль месть?
Всевышний так ли повелел,
Иль сатана зуб заимел?
Но вижу я, как Украину
Уничтожают, делают руину.

Весна, село, дівочий спів
Несе до вух недільний вечір.
В нім чути сум, неясність слів
І навівають в думці різні речі.
Я знаю цих дівчат-односельчанок,
Простих колгоспниць нашого села,
Вони встають до праці кожен ранок,
Важке життя їм доля піднесла.
Нестача скрізь, у хаті злидні,
По двісті грам дають на трудовень,
Погано взуті, вдягнені, бо бідні,
Та все ж по неділях співа пісень.
Один лиш вечір в тиждень свято:
Клуб, кінофільм, розмови, сміх,
Гармошка, танці, кружаться завзято,
Частіш самі, не вистачає хлопців для усіх.
Побили хлопців на війні проклятій,
Лежать вони по всій землі.
Тому не вийти заміж цим дівчатам,
Не буде в них дітей, не буде і сім'ї.
П'ятнадцять літ сплигло по перемозі,
Вже нове покоління піросло.
Їм, старшим, конкурувать не в змозі,
Їх вдвічі більше хлопців на село.
Опісля клубу йдуть вони додому
Гуртом співаючи свої пісні.
І теплий вечір їм знімає втому-
Цвітуть сади, дерева навесні.
Якби ще хлопці були поруч,
Щоб відчувати чоловічий дух.
Саме кохатись в цю весняну пору,
Ловить незримий тополиний пух.
“Нема коханих”, - шепчуть верболози,
І тополиний пух десь мимо проліта,
Ховає темінь їх дівочі сльози
І в'януть в тузі молоді літа.



...

В тій частині Всесвіту де існуємо ми, спостерігається симетрія: світло-тьма, тепло - холод, життя-смерть, частинка і античастинка. Така ж симетрія і в людських стосунках: добро-зло, любов і ненависть, розум і дурість, благородство і підлість, Можна назвати ще з десятків інших, але мене цікавить: якщо провести вертикальну вісь симетрії щоб розділити ці категорії, то що знаходиться на її осях?

...Наукою встановлено, що матерія існує і проявляє себе двояко: як частина і як хвиля. Проте ряд фактів не вкладаються в ці поняття... Тому я думаю, можливо матерія має третю сутність? Це може бути зв'язано з часом або простором, може ще з чимось іншим.

Можливо християнське вчення про те, що Бог існує і проявляє себе триєдинно- це фундаментальна складова, передана людству з глибин минулого, або інопланетянами, або раніше існуючими цивілізаціями, які загинули багато тисячоліть тому...



Третя планета від сонця-Земля,
Крапля світла в космічних просторах,
Хтось колись заніс вірус життя
У моря, на рівнини і горах.
Мільйони років він мінявся і ріс,
Мутував прості форми в складніші,
І з'явилися рослини, тварини і ліс,
І примати, що найважливіше.
Еволюцію розвитку Дарвін відкрив,
Коли плив на борту пароплава,
Про походження видів писав, говорив,
І за це йому почесність і слава.
В тій теорії все по поличках розклав,
Про природний відбір, про клітини,
Всі епохи життя по кістках розписав
Від амеби і риб до людини.
...Дарвінізм ще зі школи вивчаємо ми,
Хоч глибоко його не копаємо,
Як і коли стали з мавпи людьми,
Якщо чесно, і досі не знаємо.
Таємницю життя ще ніхто не відкрив,
І не зможеш, хоч як би не хотіли,
Може Бог дав життя, коли Всесвіт творив,
Розум теж. Щоб ми це розуміли.

Марксизмом нам травили мізки
Не десять літ а сімдесят.
Народу він служив за віжки
В руках зашкурених хлоп'ят.
Хазаїн з люлькою, в чоботях
Суворим поглядом з Кремля
Спостерігав, як йде робота,
Чи рабськи віддана земля.
Йому, грузину Джугашвілі,
Що був ніким а став вождем,
Він перемиг, добився цілі,
В союзі рівних став царем.
Його боялися мільйони,
І мільйони він губив,
Плював, як треба, на закони,
Собі лиш відданість любив.
Але в природі все доцільно.
(Всевишній так її створив):
Все, що живе- вмира повільно,
Хто б ким не був, щоб не робив.
Прийшов каюк і сталінізму,
Сьогодні амба й комунізму,
Крутий віраж капіталізму-
І пруться нові до вождизму.
До пекла, к чорту всю цю "...ізму",
Хай Бог нормальну "жизнь" дає-
Таке проханнячко моє.





Осіннє небо спохмурніло,
Холодний дощик накрапав.
Зелене листя пожовтіло
І вітер з гілок їх зривав.
Поля оголені чекають,
Щоб білим снігом одягло.
З ним до весни відпочивають,
Пока не прийде знов тепло.
Короткий день і довгі ночі,
Та на душі якась печаль,
Сльозять на вітрі старі очі
І мрії з вітром плинуть в даль..



От хмурого дождя намокли провода,
Обвисшим животом качают над землею.
Столбы, что держат их, забиты загодя,
Прострочили поля бетонною иглою.

От ветра скользкого рыдают провода
И намерзает лед на теле сероватом,
С проверкою я шел по трассе ЛЭП тогда,
Продрог весь до костей и согревался матом.

Не метафорный мат а самый натуральный,
В четыре этажа погоду я костил,
Начальство вспоминал и ветер восьмибальный
И этот стих короткий я в голове сушил.



Засмічуєм землю,отруюєм ріки,
В повітрі ростуть вуглекислі дими.
За це проклянуть нас нащадки навіки.
Як бути планеті з такими людьми?

Що в світі найцінніше, друже мій?
Я певен, відповідь ти не даси одразу.
А поспішиш, її я зразу ж зважу,
Бо знаю-висновок не вірний, поспішний.

Багато що у вартості безмежне:
Кохання, дружба, вірність між людьми,
І ще, це часто забуваєм ми-
Своїм мамам не отдаєм належне.

Їм, найріднішим людям на землі,
Що нам життя і світло бачить дали,
Що від незгод усяких захищали,
Всі наші лиха-борозни на маминім чолі.

Турботи наші в зморшках на обличчі,
Здоров'я наше — в шкарубках долонях мам:
Я низько-низько кланяюся вам!
Цілую руки, як робили це влюбім сторіччі.
1980р.



К О Д Н Ю П О Б Е Д Ы.

Десятки лет прошли после войны.
Десятки лет не слышно канонаду.
Живыми и павшими солдатами даны
Покой и мир-родившимся в награду.

Падение бомб, осколки мин
Не сеют больше смерть и разрушение.
Спокойно спят в постелях мать и сын
Под крышами домов в своих селениях.

Не видно и не слышно пулеметных трасс,
Солдат не давят танки по окопах.
Но почему грустит из Канева Тарас,
И почему так много наших по Европах?

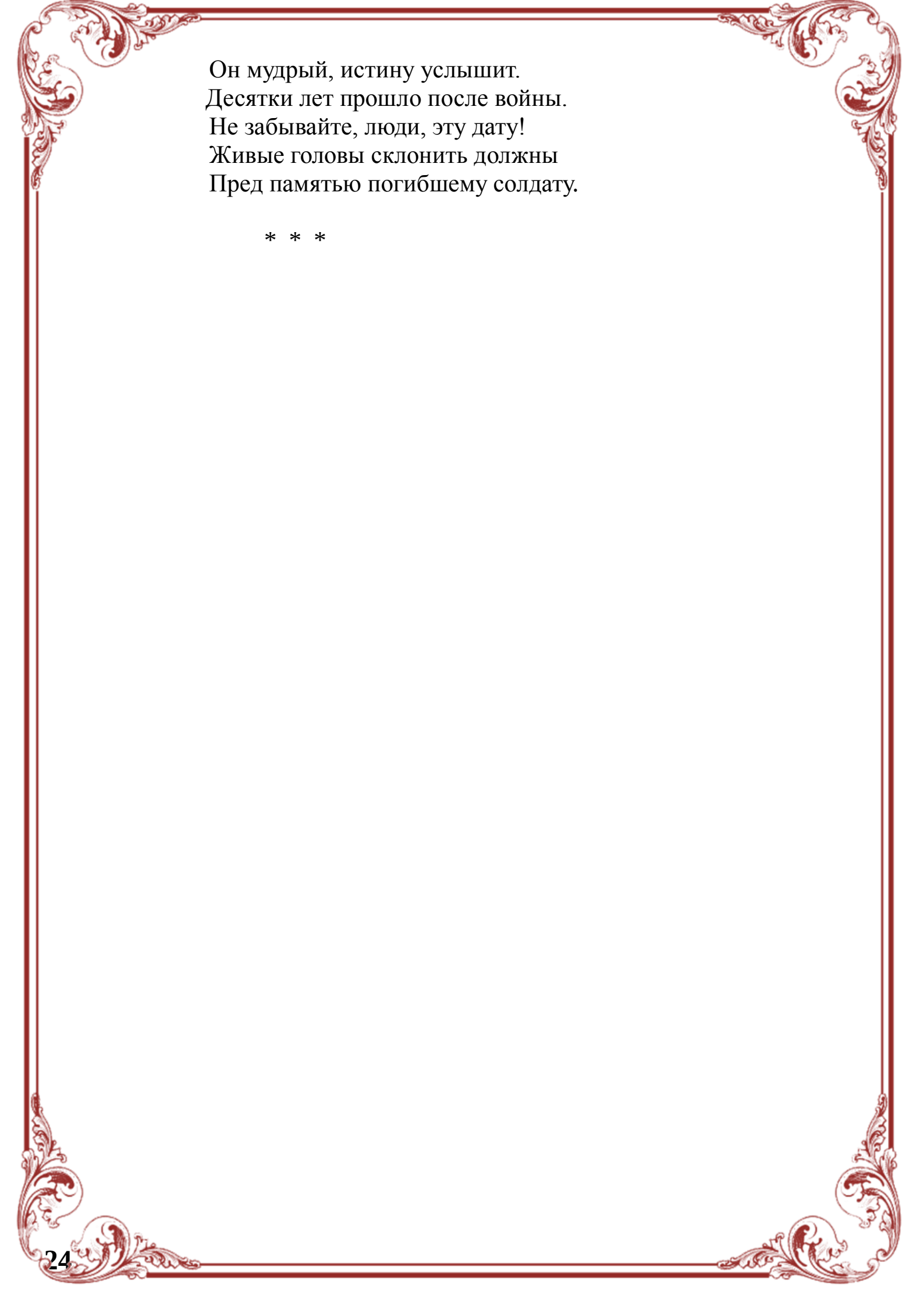
Десятки лет прошло после войны,
А села вымирают и царит разруха.
Наверно не было и нет нормальной в нас страны:
Кругом цинизм, обман, бандитская мокруха.

Мораль в загоне и культуры нет,
Коррупция разъела наши души,
И этой ржавчине второй десяток лет,
А беззаконие Украину разрушит.

Десятки лет прошло после войны,
Казалось бы, залечены все раны.
А мы сограждане по прежнему бедны,
Кругом проблемы, дыры и изъяны.

То мусором завалим все, то реки отравим,
То радиацией напоим все живое,
Леса повырубим, землю продадим.
Зачем же, граждане, с Украиной такое?

...Но верю я, очнется наш народ,
И сохранит, что Богом дано свыше.
Ведь говорят, от ариев наш род,



Он мудрый, истину услышит.
Десятки лет прошло после войны.
Не забывайте, люди, эту дату!
Живые головы склонить должны
Пред памятью погибшему солдату.

* * *

Колесо своей жизни в уме проверну:
Жизнь кончается...тлеет огарок
Что значимое было в тетрадь запишу
И оставлю на память подарок.

Пусть друзья и родные тетрадку прочтут,
В ней не только стихи, есть иное,
Мои мысли и душу возможно поймут,
Что написано мной мне родное.

О себе я молчал и не знают они
Как я жил, о чем думал, мечтая,
Как мечты разбивались в обыденность дней,
Лишь в осколках себя проявляя.

Может ярче, полезнее мог бы я жить
Но в пятнадцать ума.... не хватало,
Рядом не было в кого совета спросить.
Потому и ошибок немало...

Жизнь-это путь очень разной длины,
На нем светлые и темные пятна.
Одному без поддержки пройти без вины
Ну никак! И нельзя повернуть все обратно.

Нам Всевышний с рожденья достоинств дарит,
Без награды свою половину,
Ну а дьявол свою, чертовскую кроит
И сложив обе-шьет мешковину.

В основном мы по жизни с ней ходим друзья,
Нацепив кружева и медали,
Миллионы людей, сотни лет бытия,
Прожив жизнь, только прах оставляли.

Кое-что из способностей выпало мне,
Но развить...,проявить..., не сложилось.
Как и те миллионы сгнию я в земле,
Жизнь, мечты ,все в закат провалилось

С чего начать? Немало лет
С тобою мы встречались.
Ты говорила: «Здравствуй, я «Привет!»,
На этом расставались.
Что нас свело? Да поезда,
Вагон. Купе. Вдвоем. Беседа.
А за окном горит звезда,
А в полутьме блестят глаза,
И отражение сближает нас, соседей.
И наши руки на столе
Слегка, случайно прикасались,
Вот пальцами сплелись, не размыкались,
И билась жилка на челе.
Да, так начался наш роман,
Он длился тайно, (нам казалось),
Мы напускали в нем туман.
Что же еще здесь оставалось?
На людях светский разговор,
Наедине любовь украдкой,
Когда все делаешь с оглядкой.
Чтоб без скандалов и без ссор
А грудь теснит! Не тот простор!
Но время шло, любовный жар,
Узами брака не скрепленный,
Молвою сплетен опаленный
Потух. Как тухнет всяк пожар

Прессуется время в пространственной мгле,
Но этого- не замечают.
Быстрее стучат все часы на земле,
Возможный исход предвещают.

Чем Космос безмерный планете грозит,
Чем пепел вулканов опасен.
Куда, чтоб спастись человек полетит,
И кто так спастись не согласен.

Такая большая родная Земля
И люди на ней – как букашки.
Но портит всю *homosapiens* тля
Для блага своего без промашки.

Ухудшили воздух ,озоновый слой,
Моря, океаны – на мусор.
Где газ, уголь, нефть - все звенит пустотой.
Ну разве так жить всем не гнушно?

Попить бы водички, так в ядах она,
Леса исчезают с планеты,
Лавина машин диоксидов полна.
Все люди виновны за это.

Поправить что можно обязаны мы,
Чтоб не были тлей, а остались людьми.
2017г.



Гумор

Среди пороков человека,
 Живущих в нем и ночь и день,
 С рождения и до скончания века
 Сильней всего засела лень...
 Она мешает нам учиться.
 Зачем корпеть? Есть интернет!
 В нем все про все, лишь подключиться.
 Включил..., вошел..., физкульт -привет!
 Лень не желает напрягаться,
 Решать текущие дела,
 С ней лучше раньше бы расстаться,
 Но как? Но как? Ведь так мила!
 Родной отец ее диван-
 Поспать на нем, зажав газету,
 Чтоб в курсе быть-телеэкран,
 А заскучал-крути кассету.
 Есть, правда, польза и от лени:
 Чтоб облегчить домашний быт,
 Придумали для разной фени
 Комбайны, пульта- шкаф забит!
 Но все же, все ж такая бяка-
 За что наказан человек?
 От Бога это, иль чертяка
 Лень в ДНК вложил навек.
 От лени плохо, без сомненья,
 Мужчинам, женщинам всех стран.
 Во все века, все поколения
 Имеют вот такой изъян.



ВАЖКИЙ ДЕНЬ.

В житті кожного з нас бувають важкі дні. Причини їх появи різні, а наслідки однакові: кошик неприємностей з бантиком сумного настрою. І головне, завбачити їх так само важко, як землетруси. Хоч є деякі прикмети. Не

завадило б до цієї проблеми комп'ютер підключити. Причому найсучасніший. Тому що я поставив завдання своєму ПК вияснити, що страшніше, коли чорний кіт дорогу перейде чи жінка з порожнім відром-комп'ютер завис і відключився.

Кажуть, правда, що баба Мартоха без комп'ютера ці проблеми вирішує. Дарма, що за плечима в неї тільки сім класів і восьмий коридор. Життєвий досвід виручає. Хоч такса в неї як курс долара: міняється часто і все росте та росте. Але клієнти в баби різні і такси різні. Мартоха тільки подивиться на людину, її поведінку, почує кілька слів, і “резюме “ готове. На місцевому рівні вона професіонал високого класу.

Я відношуся до тих , хто до баби Мартохи не ходить. Тому ,коли випадає важкий день , як викрутитись від неприємностей -не знаю.. От коли проживеш такий день, вижме з тебе всі сили та соки, лиш тоді добереш що і до чого

Треба вам, друзі, сказати, що у вільний час я спортом займаюся. Трохи шахи, трохи настільний теніс. На відкритій першості нашого селища вийшов у півфінал по тенісу. Так склалося, що півфінали розігрувались 1 січня. Супротивником моїм став Льоня Пекарчук, або Пека, мій давній приятель та недруг. Не можу я про нього спокійно говорити. В школі він сидів позаду мене, списував контрольні і штовхав ногами під столом, коли щось не по його було...

Залицявся до моєї майбутньої дружини, став бізнесменом місцевого розливу, жив набагато заможніше, ніж ми, звичайні вчителі. Моя теща не раз ним очі мені колола.

На Новий рік теща першою відвідала нас із дружиною. Мало того, що погана прикмета, так вона ще й з дочкою зібралася на теніс, повболівати. Якби не так! А тут ще одна погана прикмета: я кеди дома забув, довелося повертатися.

Коли переодягнувшись я вийшов до столу і глянув на тещу, зрозумів, за мене вона вболівати не буде. Ще й доньці нашепче, що мені і в спорті, як і в житті далеко до Пеки...Під час розминки я почув, як Пека недбало заявив репортеру місцевої газети:

-Півфінал я виграю, а в фіналі доведеться викластись на всі сто!

-У фіналі?-люто подумав я,-ти ще не виграв півфінал! Я тебе, чорта пузатого сьогодні поганяю!- Я поклявся собі грати так, ніби це першість світу

і геть к бісу всі прикмети. Боротися і перемогти! Всі сили, розум, вміння задля перемоги! Потрібно і дружині доказати, що даремно вона мене вибрала.

Гра розпочалася...В першому сеті я провів розвідку: в якій формі Пека, як він почувається після святкування Нового року, але сет програв: 21-10. Краєм ока бачу: теща дружині щось каже, ще й головою похитує. Ясно, не компліменти. Пека задоволено посміхається: все окей! Успіх першого сету його заспокоїв. Тренується він не регулярно, та й режим в новорічну ніч не зберігав, поганяємо його по кутах столу. Удар під ліву руку, ще під ліву, тепер під праву, тепер підрізка під ліву, під праву, під ліву...21-17 на мою користь. Теща мовчить, дружина мені посміхається, кілька вболівальників аплодують, кілька свистять.

Третій сет. Пеку жере нетерплячка: він тигром літає коло столу. Дарма, що лишніх 8 кг має. Розтоптати, знищити, якщо не фізично то морально!Тенісний м'ячик мигтить, час іде, суддя рахує. Удар, ще удар, підрізка...21-14 на його користь. Пека витирає піт рушником і дивиться на мене поглядом феодала. Вболівальникам гра подобається, вони теж відчують напругу між суперниками.

Четвертий сет. Дивлюсь на годинник: граємо уже годину. А режим в спорті річ важлива. Я в новорічну ніч тільки келих шампанського випив, далі мінералкою забавлявся. Пека, явно, піднімав тонус високим градусом. Підтримати шалений темп четвертого сету йому важко, хоч він і старається. Він спішить виграти? А ми йому підрізку, під ліву, під ліву, ще під ліву, а тепер удар, ще удар, знов підрізка: 21-16 на мою користь. Ось так, голубок!ще не вечір! Пека помітно нервує. На п'ятий сет він явно не розраховував.Починаємо останній,п'ятий сет Удар, підрізка, удар, ще удар6-4 на його користь. Пека явно стомився, гра йде вже більше півтори

години, піт з нього градом, очі як дула рушниць... Не страшно, змінимо тактику, пограємо на короткій дистанції. Пека щось шепоче до себе: ясно, скидки на куртку, яку я збирався в нього, купити мені вже не бачити. Нехай, 10 у.є. зекономимо на чомусь іншому. Удар, підрізка, тичок коротко, ще тичок... Удар, ще удар!

19-19, 20-20. Матчболи. Кому вони дістануться? 21-22, 23-23.

-Хлопці, кінчайте! На автобус не встигну, -басить якийсь дядько. 26-27, 28-28. -Хлопці, закругляйтесь, поки я добрий, -шепоче суддя. 28-28, 29-30.

-Суддю на мило, гравців в лікарню, -верескнула якась тітонька.

-Ні, тітонько, ми дограємо цю партію! -І тут Пека не витримує. Він програє свою подачу і не встигає, коли я підрізаю під ліву. 40-38! Це перемога! Вболівальники свистять, плещуть в долоні, тупотять ногами, виганяючи лишні емоції. Суддя полегшено зітхає і підписує протокол. Дружина цілує свою маму в щоку а та сидить мовчки, як статуя. Ми з Пекою одягаємось, мовчки розходимося, дружби вже більше не буде. В тілі величезна втома, але й радість не менша. Який важкий цей п'ятий сет. До дідька всі забобони і прикмети. Перемога!

1987 рік.



ШТЕФАНКА

Було це за часів Союзу... В нашій області активно велось військове будівництво. Багато колгоспів крім землі, голодних корів, свиней, старих автомобілів могли додавати до свого балансу ще по одній найсучаснішій баліс-

тичній ракеті з кількома атомними боєголовками. Щоб гоноровиті “янки” знали, з ким мають справу. Так стало пізніше, а пока велось будівництво.... На станції Ярмолинці, де я жив, недалеко від переїзду, був величезний склад будматеріалів. Сотні кубів першосортного лісу, залізна арматура, кутове залізо, цемент, шифер, толь, смола, скло і ще багато чого лежало на рампі під охороною військових. Жителі навколишніх сіл, ідучи на залізничний вокзал, з заздрістю поглядали на все це добро. Дістати щось собі для індивідуального будівництва на селі було дуже і дуже важко.

Тітка Стефанія, жителька села поблизу, носила мені щотижня молоко . В селі її звали Штефанкою. Зазвичай, коли вона приходила, після обміну повної банки з молоком на порожню, я запрошував її посидіти і розповісти, що там нового в селі. З її середульшим сином я приятелював. Коли він приїжджав з далекого Магадану, я інколи в них гостював. Зараз Штефанка будувала для сина хату. Як кожна мати, вона надіялась, що син з сім'єю повернеться з далекого холодного Сибіру в село. Про будівництво і своє життя Штефанка могла розмовляти годинами. Напевно, я був хороший співбесідник. Такі розмови тягнулися годину і другу а закінчувались завжди однаково: тітка Стефанія вставала і говорила: -Пробачте, що вас затримала і всі свої секрети розказала, ви ж нікому іншому їх не розказуйте-Я давав слово, що так і буде, адже дивлячись в її жваві очі на зморшкуватому обличчі розумів, що бабка Штефанка добре знає, що можна сказати і де. Вона була ще та штучка, життям добре обкатана.

Якось ранньою весною вона принесла молоко, обміняла банки, сіла на стілець і без передумов сказала:

-Ну, Борисовичу, скажіть, де ще ви бачили таку дурну бабу, як я?

Я, звичайно, заперечив, що нічого дурного в її житті не бачу, і що, навпаки, багатьом далеко до неї. Та все ж по її голосу і поведінці відчув, що маю почути щось нове та цікаве.

-Я слухаю, тітко Стефаніє, що там у вас трапилося?

Вона опустила очі на підлогу і ніби сама до себе сказала:

-Ні-і, таки дурна баба,-потім подивилася на мене і продовжила,- але вам все розкажу! Ви знаєте, що я зі сватом будує хату для сина. Ну так от,-почала Штефанка свою розповідь.- Вийшла я від вас минулого тижня, минула переїзд,

трохи нижче місточок через потічок. Бачу, біля нього стоїть військова машина

навантажена сосновими балочками. Балочки такі, чотириметрові, не дуже товсті. Одна з них випала з кузова в грязюку. Троє хлопців сиділи на кузові, поглядали на балочку і, напевно, вирішували, хто має злізти і повантажити її назад у кузов. Я

дивлюсь, така гарна балка! От би мені пригодились! Кажу до хлопців:

-Хлопці, віддайте мені ту балочку.-Вони дивляться на мене і сміються.

-Якщо ви,бабо, донесете її до села на плечах-вона ваша! Але якщо кинете на дорозі або станете перепочити-ми її забираємо.

-Добре,-кажу,-але якщо донесу,вона моя.

-Амінь,-каже один з них. Вони бачать, бабка стара, до села ще метрів триста по грязюці, тож не дійде, не донесе.

-Я, Борисовичу, ставлю сумку на землю, пробую підняти балку за один кінець. Вроді нічого, можу взяти... Підлізла під середину балки, беру на плечі, сумку на лікоть і в-йо! А по дорозі грязюка, колія розбита.Перші сто метрів ніби й не важко, але чим далше, тим важче. Я йду а машина з хлопцями помалу ззаду їде: хлопці чекають, коли я балочку кину. Поки дійшли до підйому, за яким село- плече заніміло, очі на лоба лізуть, але балочки не кидаю. А хлопці з машини:

-Кидайте, бабо, бо ще інфаркт заробите.

-А ви заберете?- питаю.-Але ж домова є домова! Та що ж це получається, люди добрі! Я її несучи так намучилась і кидати? Поправляю балочку на плечах і гайда на підйом. Зуби зціпила, серце стугонить, ноги підкошуються але несу! Як здолала підйом, стало легше. Дійшовши до першої хати ледве скинула ту балку і дивлюсь на хлопців: обличчя в них сердиті, розуміють,що балка від них утекла. Покрутили пальцями коло голови, вилаялись і поїхали собі. Я пробую знов підняти балку, але сил нема...Попросила сусіда, він вже доніс до моєї хати. А що вже реготав,

коли розповіла як я її добула!

-І нащо мені цей клопіт? Позарилась, що дурно балку буду мати. От дурна баба!

Я уявив собі цю картину: бабка Штефанка несе балку на плечах а ззаду їде автомашина з хлопцями, які чекають, коли жінка кине деревину, щоб забрати. Але це ж українська жінка несе! Жінка, яка в своєму житті стільки

перенесла лиха, стільки роботи переробила і якщо дала зарок донести, то ніщо її не спинить. А що? Недарма у світі так цінують українських жінок. Вони і ма тері, і господині, і дружини найкращі. Під час війни вони ще й не таке витримували. От так!

1999 рік.



Ч О Л О В І К И Б Е З Ж І Н О К .

Повернувшись від матері, яку вона провідувала на Різдвяні свята, жінка ввечері питає чоловіка:

-Слухай, де та каstrуля, що я в ній холодець варила?

-Н-не знаю де вона може бути, не пам'ятаю,-відповідає той.

-Як це так? Діти казали, що бачили тебе з нею коло колонки.

-А-а-а, так,так,так!Тепер згадав!Я жир хотів водою відмити.

-Та хто ж, хазяїне, холодною водою жир змиває? Ти б ще вивернув її та щіткою витер.

-М-м-м.Так само мені й сусідка казала.

-Ну а ти що?

-А то. Коли я вивернув її навиворіт, це вже була не каstrуля!

Р У Ч К А Д О С А П И .

Зустрілися два приятелі на базарі.

-Здоров був, Михайле, куди прямуєш?-питає один.

-А, привіт, Петре, йду в магазин госптоварів, жінка сказала ручку до сапи купити.

-А для чого, Михайле, її купувати?Зайдеш завтра до мене я тобі ручку зроблю!

-Та ні, не буду я, Петре, тебе турбувати,Сапа коштує одну гривню а жінка дала десятку, вистачить!

-Та навіщо ж купляти, коли я сказав, що сам зроблю! Станок в мене є, кусок липи знайдеться, ручка буде легка і міцна. Михайло задумався.

-Ну добре, вговорив, завтра зайду. Тільки не підведи, щоб жінка не лаяла.

-Та ти що! Все буде чин-чинарем. А давай-но, Михайле, в кафе заглянемо, візьмемо по пивку, поговоримо, ручку замочимо, щоб не розсихалася. Зайшли, замовили два по сто, два бутерброди з кружальцем ковбаски на закуску. Сіли, випили, поговорили про всяку всячину.

-Ну що? Давай ще по пляшці пива, відполіруємо ручку. Взяли дві пляшки пива.Михайло заплатив за все, ще й Петро гривеник дав, щоб

вистачило. Сидять, п'ють, розмовляють. Аж тут Михайлова жінка заходить, побачила його і каже:

-Михайле, дай мені п'ять гривень, я ще капусти на голубці візьму, бо в мене не вистачає...

-А в мене, Світлано, немає... Я тут з Петром... Ручку до сапи він завтра зробить... То ми той, ...замочили її трошки, ...щоб не розсихалася...

-Так ти й ручки до сапи не купив, як я просила ? А бодай тобі пусто було! Ні грошей, ні ручки...,- і пішла з кафе лаючись.

От такою, друзі, дешевою буває ручка до сапи

СЕМЕН ПАЛІЙ.

Шановні друзі, мислю я
Історію життя вам розказати
Товариша свого Семена Палія.
А висновки робіть. З чого ж починати?
Почнем з початку: нашого героя
В селі під вечір ненька породила,
Сусідка пуп обрізала, сповила,
І він заснув, синок Семен Палій.
Серпнева ніч село накрила.

Війна ще недалеко від села:
Двигтіла боєм, смертями жалила,
Гарматами гриміла і хати палила,
Та чоловіків всіх у військо замела.
Їх, неостріляних, ненавчених, без зброї
Наказом Жукова у наступ повели,
У першому бою їх більшість полягли.
(Хоч в похоронках написали, як герої),
Але ж вони б ще жить могли, могли...,
Якби людські життя в Союзі берегли.
Щоб не числом а вмінням воювати,
Вожді і генерали бій вели.
...Бо німці теж досвідчені солдати.
А так, хоч німця ми перемогли,
Но обезлюдніли міста і села.
Лиш знов густіли в Магадані табори,
Для сотень тисяч перемога була невесела.

Но рік за роком пролітав...
Вже й сорок сьомий якось пережили,
Семен Палій наш підростав
І з голоду не вмер. Наворожили
Йому цигани долю на життя,
(Хоч це лиш матері заслуга),
Бо тато загуляв, без каяття
Лишив сім'ю на голод і на згубу.

Матуся билась рибкою об лід,
Щоб діти жили, з голоду не вмерли.
Потрібно матерів нам берегти як слід,
Немало лих їм нерви і здоро'я зжерли.
Якщо крім Бога в світі є святе,
Так це любов і жертви материнські,
І дуже важко бачити по свинськи
Віддачу діток матерям за все.
Я думаю, що людство не загине,
Поки сім'ю в долонях береже
А ні, то слово це у небо злине
І світ від смерті вже ніщо не встереже.
А так до цього йде,
Коли дивлюсь на все очима зріло.
Міняється усе: старе і молоде
І в змінах недолуго зацімліло.
Але вернімось до Семена Палія,
Ми про його життя ведемо мову.
Брати роз'їхались, поменшала сім'я,
Матуся й він, школяр пастушив знову.
Хоч мріяв вирватись на волю із села,
Для цього після школи далі вчитись.
Лише на це надія в Палія була,
Бо з бідністю він не хотів миритись.
Він поступив, було це в ті часи,
Коли не гроші а знання рішали.
В комісіях прийому вирішальні голоси
За молодь здібну до наук голосували...

